

Hasta ve Çalışan Güvenliği

Sağlık Hizmeti Alan
Sağlık Hizmeti Veren
Güvenliği

NE İFADE EDER

- **Sağlık hizmeti sunumunda hizmeti alan ve sağlık çalışanlarının zarar görmesine yol açabilecek tüm işlem ve süreçleri ifade eder.**

Yatak sayısı ve nozokomiyal enfeksiyonlar

- Az yatak sayılı ve kapalı kapılar olan odalara sahip hastanelerde nozokomiyal enfeksiyon sayısı daha az

Hasta Eden Hastaneler

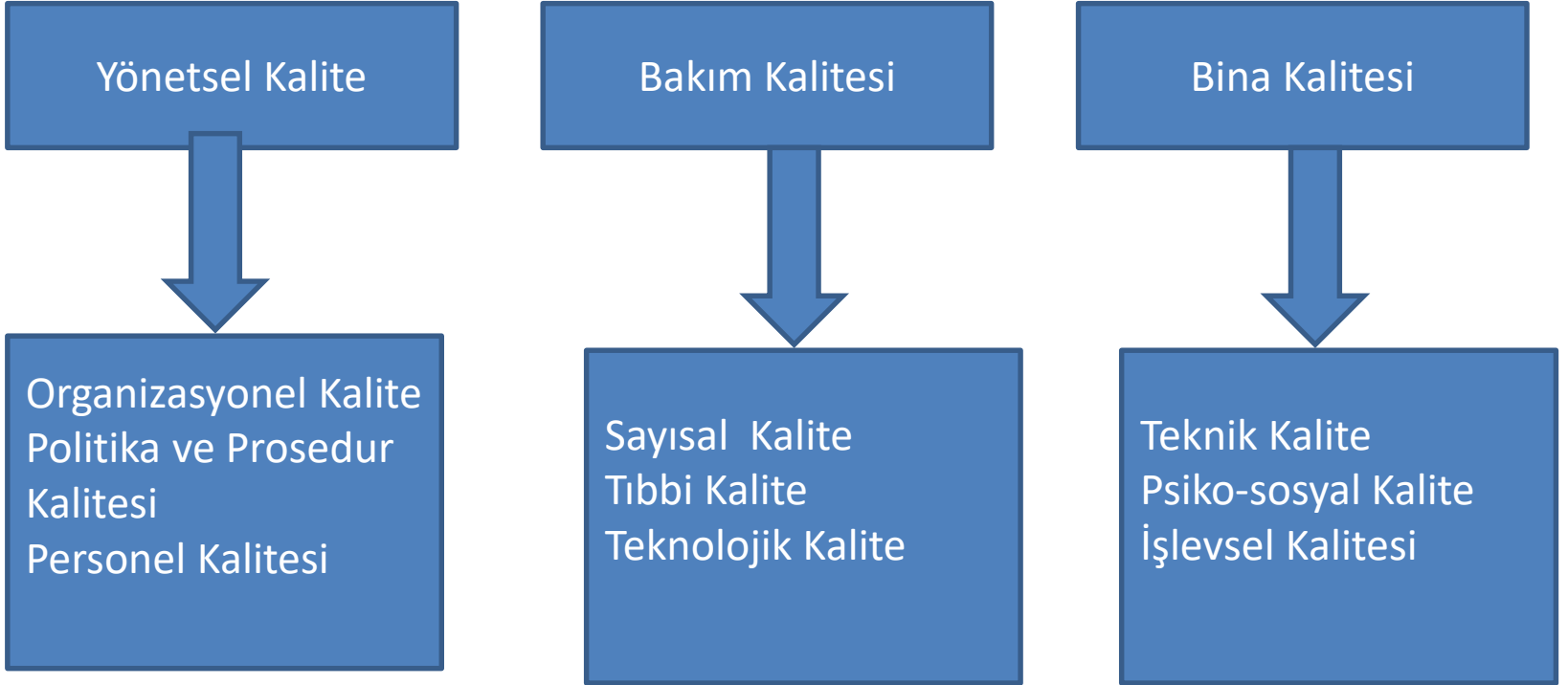
We help people get back to everyday life as quick as possible. **suvaCare**
Manufacturing quality

İyileştiren Hastane

- Bu kavramın temelinde birey/bakım alan/hasta merkezli bakım yer almaktadır.

İyileştiren Hastane Kalitesi

İngiltere’de 2009 yılında, kalça ameliyatı olduktan sonra henüz 22 yaşındayken susuzluktan ölen Kane Gorny, bu nedenle ölen yüzlerce hastadan sadece birisi. Kane’e, su içmek istediğini defalarca söylemesine ve dehidrasyon semptomları göstermesine rağmen, su verilmeyince, ameliyattan sonra üç hafta sonra yaşamını yitirdi. St George hastanesinde yatan Kane son saatlerinde kendi cep telefonuyla 999’u aramış ve genç adamın hemşirelere “Su verebilir misiniz?” diye bağırırları kayda alınmıştı. Ölümünden sonra, Kane’in vücudunda su tutmasını engelleyen bir çeşit diyabeti olduğu anlaşıldı. Dehidrasyon, hasta ölümlerinde önemli bir neden. Ulusal İstatistik Bürosu’nun verilerine göre, İngiltere’de 2009’da hastanede yatmakta olan 816 kişinin ölüm nedeni dehidrasyona dayanıyor.

- **İzmir'in Aliğa ilçesinde, geçirdiği ameliyatın ardından gittiği evinde fenalaşarak hastaneye geri dönen ve karnında gazlı bez unutulduğu ortaya çıkan 33 yaşındaki S. A. hayatını kaybetti. Aksoy'un ölümüne tepki gösteren yakınları sorumluların cezalandırılmasını istedi.**

Yasal Boyut

- **HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASINA DAİR YÖNETMELİK**
- **Resmi Gazete:6.4.2011-27897**

Madde 6-7

Hasta güvenliği uygulamaları

1. Hasta kimlik bilgilerinin tanımlanması ve
2. doğrulanması,
3. Hastaya uygulanacak girişimsel işlemler için hastanın rızasının alınması,
4. Sağlık hizmeti sunumunda iletişim güvenliğinin sağlanması,
5. İlaç güvenliğinin sağlanması,
6. Kan ve kan ürünlerinin transfüzyon güvenliğinin sağlanması,
7. Cerrahi güvenliğin sağlanması,
8. Hasta düşmelerinin önlenmesi,
9. Radyasyon güvenliğinin sağlanması,
10. Engelli hastalara yönelik düzenlemelerin yapılması,hususlarında gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar.

Çalışan güvenliği uygulamaları

1. Çalışan güvenliği programının hazırlanması,
2. Çalışanlara yönelik sağlık taramalarının yapılması,
3. Engelli çalışanlara yönelik düzenlemelerin
4. yapılması,
5. Çalışanların kişisel koruyucu önlemleri almasının sağlanması,
6. Çalışanlara yönelik fiziksel saldırıların önlenmesine yönelik düzenleme yapılması, hususlarında gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar

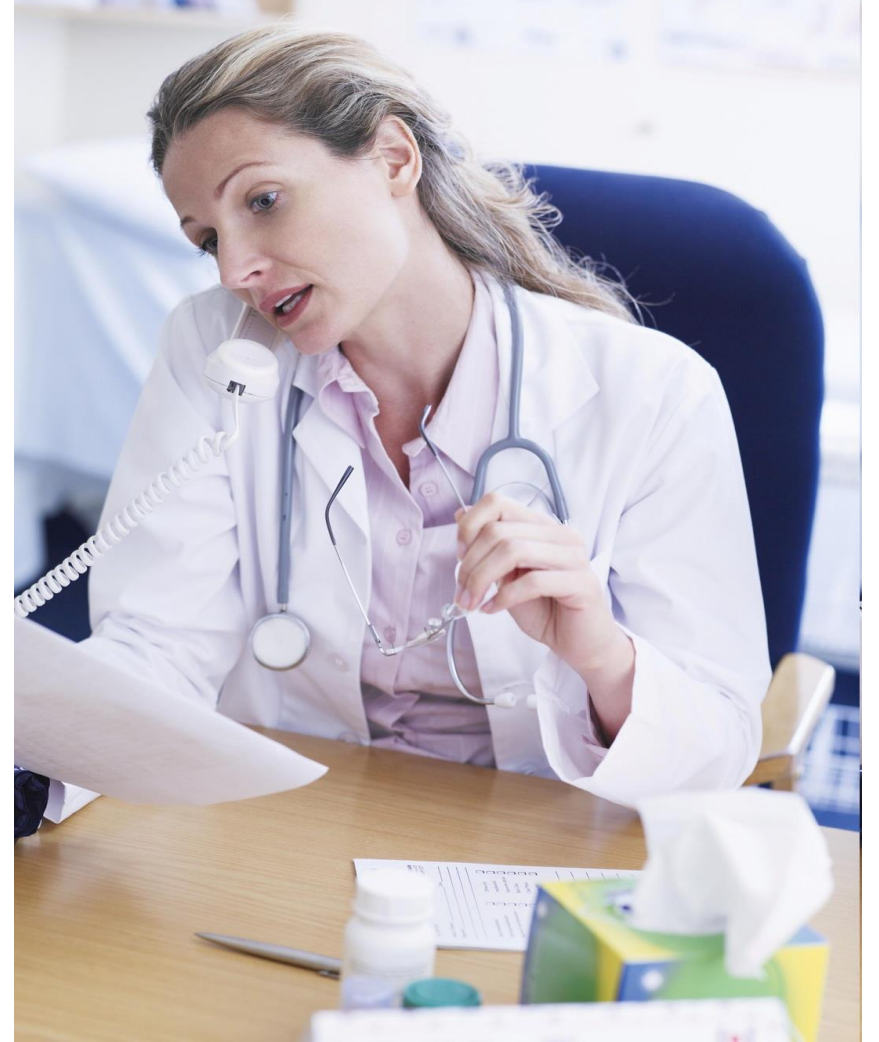
Hastaya uygulanacak girişimsel işlemler için hastanın rızasının alınması

- Bilgilendirme 24 saat önceden yapılmalı, hastanın durumu konusunda kendi seçimini yapabilmesine izin verilmeli

Sağlık hizmeti sunumunda iletişim güvenliğinin sağlanması

- Sözel ilaç istemini alan kişi anlaşılmayan durumları tekrar sormalı
- Yazılı ilaç istemleri okunaklı. olmalı

İlaç güvenliğinin sağlanması

- İlaç hataları hastanelerdeki önlenemez hataların içerisinde en ön sıralarda yer almaktadır.

İlaç Güvenliğinin Amacı

- Hasta güvenliğini sağlamak
- Çalışan güvenliğini sağlamak
- Ülke genelinde ortak bir dil oluşturmak
- Standardizasyonu sağlamak

İlaç Uygulamada 8 Doğru

- Doğru Hasta
- Doğru İlaç
- Doğru Doz
- Doğru Zaman
- Doğru Yol
- Doğru Etki
- Doğru İlaç Formu
- Doğru Kayıt

İlaç Uygulamalarındaki Genel İlkeler

- Sakin ortamda/ dikkatli bir şekilde hazırlanmalı
- Başkasının hazırladığı ilaç verilmemeli
- İlaçlar hastanın yanında bırakılmamalı
- Etiketini tam olarak okunmayan ilaçlar kullanılmamalı
- Hastanın alerjisi olup olmadığı kontrol edilmeli

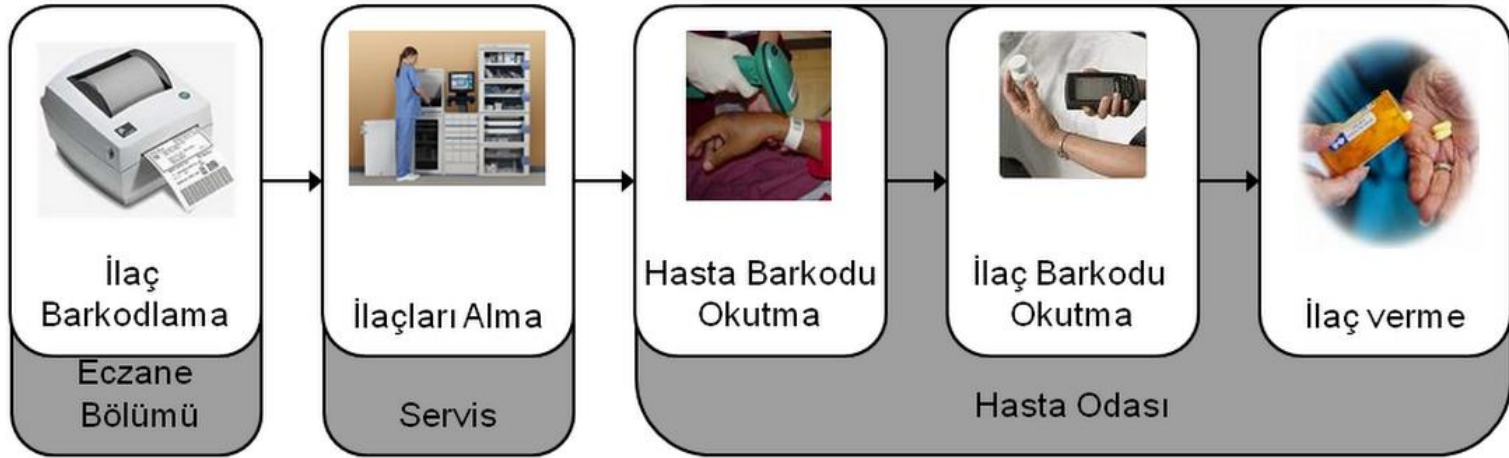
Hata Tipleri

- Fazla doz
- Uygun olmayan doz/miktar
- İhmal hataları
- Reçete hatası
- Resmi olmayan ilaç
- Yanlış uygulama
- Teknik Yetersiz
- Yanlış dozaj formu
- Yanlış ilaç hazırlama
- Yanlış hasta
- Yanlış yol
- Yanlış zaman

Uygulama Kaynaklı İlaç Hataları

- Yanlış ilaç verilmesi
- İlacın yanlış dozda verilmesi
- İlacın yanlış yolla verilmesi
- İlacın yanlış zamanda verilmesi
- İlacın yanlış hızla verilmesi
- İlacın yanlış hastaya verilmesi
- İlacın hiç verilmemesi
- Uygulanan ilacın kayıt edilmemesi
- Uygulanan ilacın etkisinin gözlenmemesi

Barkodlu ilaç verme sistemi (Barcode Medication Administration System)

- Doğru Hasta
- Doğru İlaç
- Doğru Zaman
- Doğru Doz
- Doğru Şekilde

İlaç Verme İşleminin 5 Kuralı

Kan ve kan ürünlerinin transfüzyon güvenliğinin sağlanması

- İstanbul'da farklı hastanelerde 3 hastaya Kızılay'dan alınan kan yoluyla HIV bulaştığı iddia edildi. Kan alanlardan ikisi öldü. Bir kadın bebeğini düşürdü.

Transfüzyon Hatalarının Nedenleri

- Kayıt sistemlerindeki eksiklikler,
- Kimlik doğrulanmaması,
- Uygulayıcıların dikkatsizliği,
- Grubu uygun olmayan ürün kullanımı,
- Saklanma zamanı geçmiş ürün kullanımı,
- Cross match yapılmamış ürün kullanımı olarak sıralanabilir.

Cerrahi güvenliğin sağlanması

- Doğru taraf cerrahi
- Doğru hasta cerrahisi

Hasta düşmelerinin önlenmesi

Düşme nedenleri

- yatak kenarlarının kaldırılmamış olması,
- transfer araçlarının fren/tekerleklerinin kilitlememiş olması,
- hastanın tutunması için tutamakların olmaması,
- uygun kısıtlayıcıların kullanılmaması,
- düşme riskinin değerlendirilmemesi,
- yeterli aydınlatmanın yapılmaması,
- ortamda gereksiz malzeme ve kablo bulunması,
- sürekli kullanılan gözlük, işitme cihazı ve yardımcı araçların hastanın yanında olmaması
- yeterli bilgilendirme yapılmaması

Düşme/Travma

- JCAHO düşen hastaların %50'sinin nedeni olarak fiziksel çevre bildirilmiştir
- Kullanılacak her birimin hasta/çalışanın kolay ulaşabileceği yapıda olması gerekir

Hendrich II Düşme Riski Değerlendirme Modeli

Risk Faktörleri (beş puan ve üzeri yüksek risk oluşturur)		Risk Puanı
TEST 1	Konfüze/disoryantason	4
	Semptom gösteren depresyon	2
	Eliminasyonda değişme	1
	Baş dönmesi/vertigo	1
	Cinsiyet (erkek)	1
	Reçete edilen bir antiepileptik (antikonvulsanlar)	2
	Reçete edilen bir benzodiazepin	1
TEST 2	Test 2'ye geçin (sadece birini seçiniz)	
	“Sandalyeden kalkma”	
	Tek bir hareketle kalkabilir	0
	Bir hamle ile başarır, kendini yukarı iter	1
	Bir çok hamle yapar ve başarır	3
Yardımcı olmadan kalkamaz	4	

KISITLAYICI KULLANIMI

- Kısıtlayıcılar, hastanın kendine ve başkalarına zarara vermesini önlemek amacı ile fiziksel aktiviteleri sınırlandırılması için vücudun bir bölümüne uygulanan araçlardır.

Radyasyon güvenliğinin sağlanması

- Tanı ve tedavi amaçlı radyoaktif madde kullanılan alanlarda koruyucu önlemlerin alınması,

Enfeksiyonların kontrolü ve önlenmesi ile ilgili olarak

- Enfeksiyonların kontrolü ve önlenmesine yönelik bir programın hazırlanması,
- Hastane enfeksiyonlarının izlenmesine yönelik sürveyans çalışmalarının yapılması,
- El hijyeninin sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması,
- İzolasyon önlemlerinin alınması,
- Temizlik, dezenfeksiyon ve sterilizasyon uygulamalarının gerçekleştirilmesi,

Laboratuvar güvenliği ile ilgili olarak;

- Biyogüvenlik düzeyine göre gerekli önlemlerin alınması,
- Laboratuvarda çalışılan testlerin kalite kontrol çalışmalarının yapılması,
- Panik değerlerin bildiriminin sağlanması,

ÇALIŞAN SAĞLIĞI NEDİR?

World Health Organization

Çalışanların;

- Fiziki, ruhsal ve sosyal durumlarının en üst düzeye taşınması ve sağlıklarına gelebilecek zararların en aza indirilmesi için
- Korunma yöntemlerinin uygulanması,
- Kişinin işine ve işin kişiye uygunluğudur.

.

Vardiyalı ve nöbetli çalışmanın yol açtığı sorunlar

- Motorlu araç kazaları
- Kronik uykusuzluk, uyuyamama
- Kadınlarda kolo-rektal kanser
- İş performansında azalma
- Hafıza ve konsantrasyonda bozukluklar
- Duygu-durum bozuklukları
- İş kazaları
- Meme kanseri (kadınlarda)
- Kardiyo-vasküler hastalıklar (hipertansiyon

SAĞLIK SEKTÖRÜNDE İŞ KAZALARI RİSK GRUPLARI:

- Hemşireler , Ebeler
- Hekimler
- Temizlik Görevlileri
- Teknik Personel
- Diğer Sağlık Çalışanları

Sağlık Çalışanlarının Maruz Kaldığı Durumlar

- Kimyasal tehlikeler (alerjen maddeler, latex, civa)
- Fiziksel faktörler (Gürültü, aydınlatma)
- Kesici delici aletle yaralanma
- Radyasyon kaynaklı risk unsurları
- Kanserojen mutojen maddeler (sitotoksik ajanlar)
- Enfeksiyon bulaşma riski
- Tıbbi atıklar (enfekte ve biyolojik atıklar)
- Tehlikeli atıklar (radyoaktif)
- Kas-iskelet yaralanmaları
- Psiko-sosyal Faktörler (travma, şiddet)

KESİCİ ALETLERLE VE İĞNE UCU YARALANMALARI..

Sağlık sektöründe

En sık görülen sorunlardan biridir.

Çalışanların kişisel koruyucu önlemleri almasının sağlanması

- Sağlık çalışanları koruyucu ekipmanlar kullanmalıdır.
(kep, maske, koruyucu gözlük...)
- Kesici ve sivri uçlu aletler için atık kutuları kullanılmalıdır.
- Riskli alanlar için daha güvenli enjeksiyon sistemleri seçilebilir.
- Temizlik ve çamaşırhane çalışanları için enfekte materyaller işaretli ve izole taşınmalı.
- Personele yönelik aşı programları planlanmalıdır.

Latex Alerjisi

- Kauçuğun yarattığı alerjik reaksiyondur.
- Literatürde ilk tanımlama 1979 dadır.
- Latex eldivenler nedeniyle oluşur.

TEHLİKELİ ATIKLAR

Sıkça karşılaşılanlar;

- Sitotoksik ajan (kemoteropetikler)
- İzopropil alkol (el dezenfektanları)
- Etilen oksit, Gluteraldehid (Sterilizasyon)
- Formaldehit, Ksilen, Formikasit, Asetik asit (patoloji)
- Sodyum hipoklorit (çamaşır suyu)
- İyodin....

Civa Sıçraması

- Herhangi bir şekilde dökülürse derhal vakum kaynağından yararlanılarak temizlenmelidir. Köpük tip sentetik süngerler vasıtasıyla da toplanabilir. Eğer toplanamayacak kadar eser miktarda kalırsa üzerine kükürt serpilir ve bu sayede sülfür haline getirilerek zararsız kılınır.

DERİ	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
Çatlak		
Yanık		
Hiperpigmentasyon		
Büller		
GÖZ	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
Ödem		
SOLUNUM	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
ÜSY İritasyonu		
Kuru öksürük		
Göğüs ağrısı		
Wheezing		
NÖROLOJİ	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
Uykuya eğilim		
EI ve ayaklarda duyu kaybı/karıncalanma		
Baş ağrısı		
Koordinasyon boz.		
ÜREME	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
Doğumsal anomali		
Sterilite öyküsü		
HEMATOPOETİK SİSTEM	<u>VAR</u>	<u>YOK</u>
Lökositlerde kromozom hasarları		

ETİLEN OKSİT İLE ÇALIŞANLARIN TAKİP FORMU

Sitotoksik Ajanlarla Çalışanların Takipleri

Yılda bir kontrolleri yapılmalıdır.

- Hemogram
- Sedimentasyon
- AST, ALT
- Total protein
- Üre
- Kreatinin
- Akc. Grafisi

TIBBİ ATIKLAR

- Kurumlarda tıbbi atık çalışma grupları oluşturulmalı
- Ünite içi atık yönetimi planı oluşturulmalı
- Özel eğitimli Tıbbi Atık Personeli
(Tıbbi atık konusunda düzenli eğitimler yapılmalı)
- Hijyenik el yıkama talimatı
- Eldiven kullanma talimatı gibi hazırlıklar yapılmalı

Hastane Mimarisi ve Güvenlik

- Bu alanda çok büyük araştırmalar yoktur
- Araştırmaların büyük kısmı, hastane mimarisinin hastanedeki güvenliği direk etkilediğini göstermiştir
- Kaliteli ve bilimsel mimari aynı zamanda ortaya çıkabilecek zararlı etkileri engelleyebilir

Hastane Mimarisi ve Güvenlik

- İ evre; akustik, gürültü, hava kalitesi, ışıklandırma,
- İç mimari; mobilyalar, demirbaşlar ve malzemeler, kapılar, pencereler,
- Biçim; mimarı bağlantıları, bitişik boşluklar, merdivenler, zonlar, koridorlar,

Hastane Mimarisi ve Güvenlik

Direk etkileyenler;

- Hava kalitesi,
- Işıklandırma,
- Hasta odası dizaynı,
- Nozokomiyal enfeksiyonlar,
- Hasta düşmeleri
- Tedavi hataları

Çalışanlara yönelik fiziksel saldırıların önlenmesine yönelik düzenleme yapılması

- Beyaz kod uygulamasını tüm personel bilmelidir.
- Kod alarmı verildikten sonra beyaz kod ekibi 3 dk içinde orada olmalıdır.
- Hastane güvenlik ekibi her an hazır olmalı ve olabilecek saldırılara karşı önlem almalıdır.

ACIL DURUM KODLARI

BEYAZ KOD

1111

MAVİ KOD

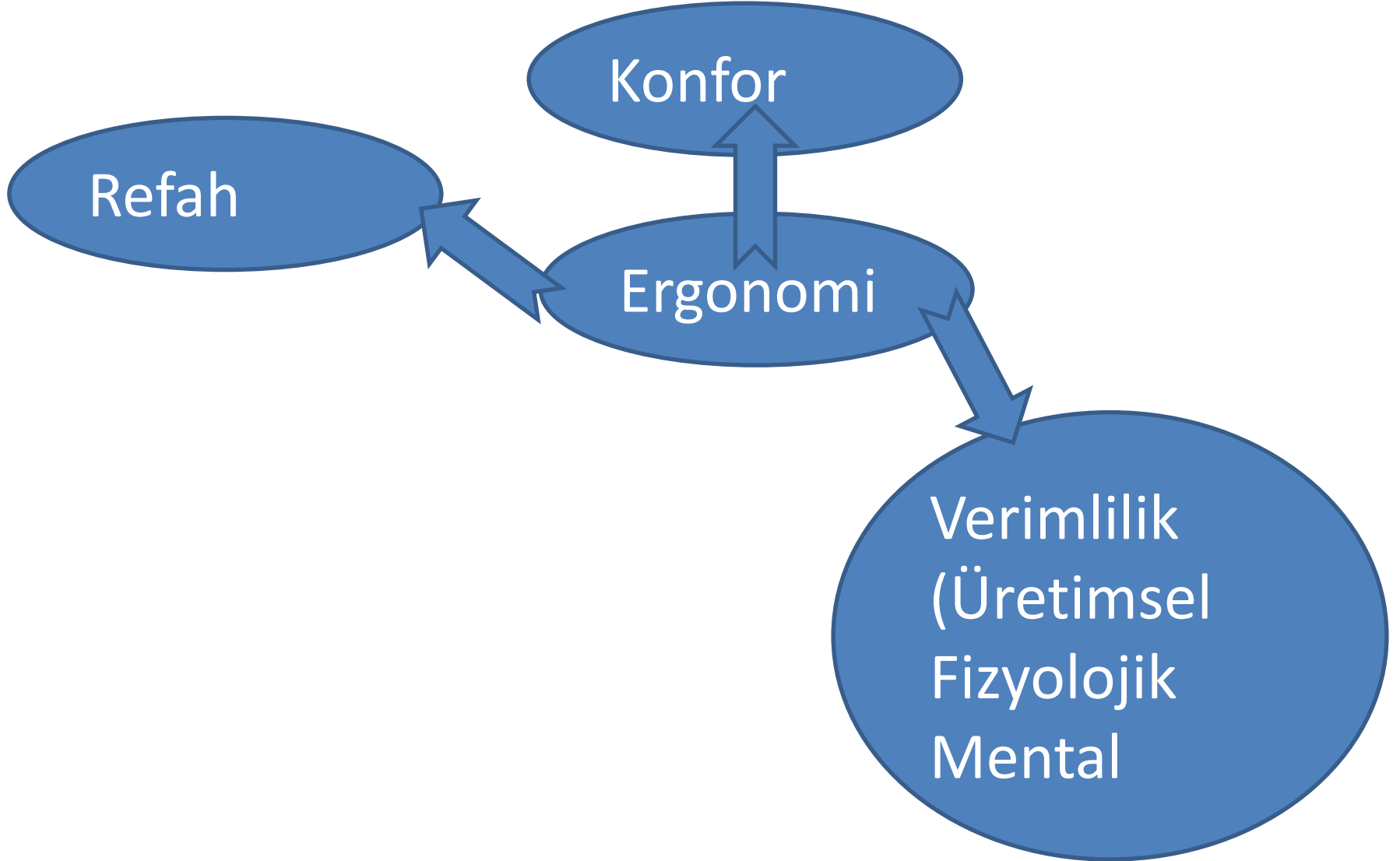
2222

PEMBE KOD

3333

Sağlık Kurumlarında ERGONOMİ

Ergonominin üç temel hedefi

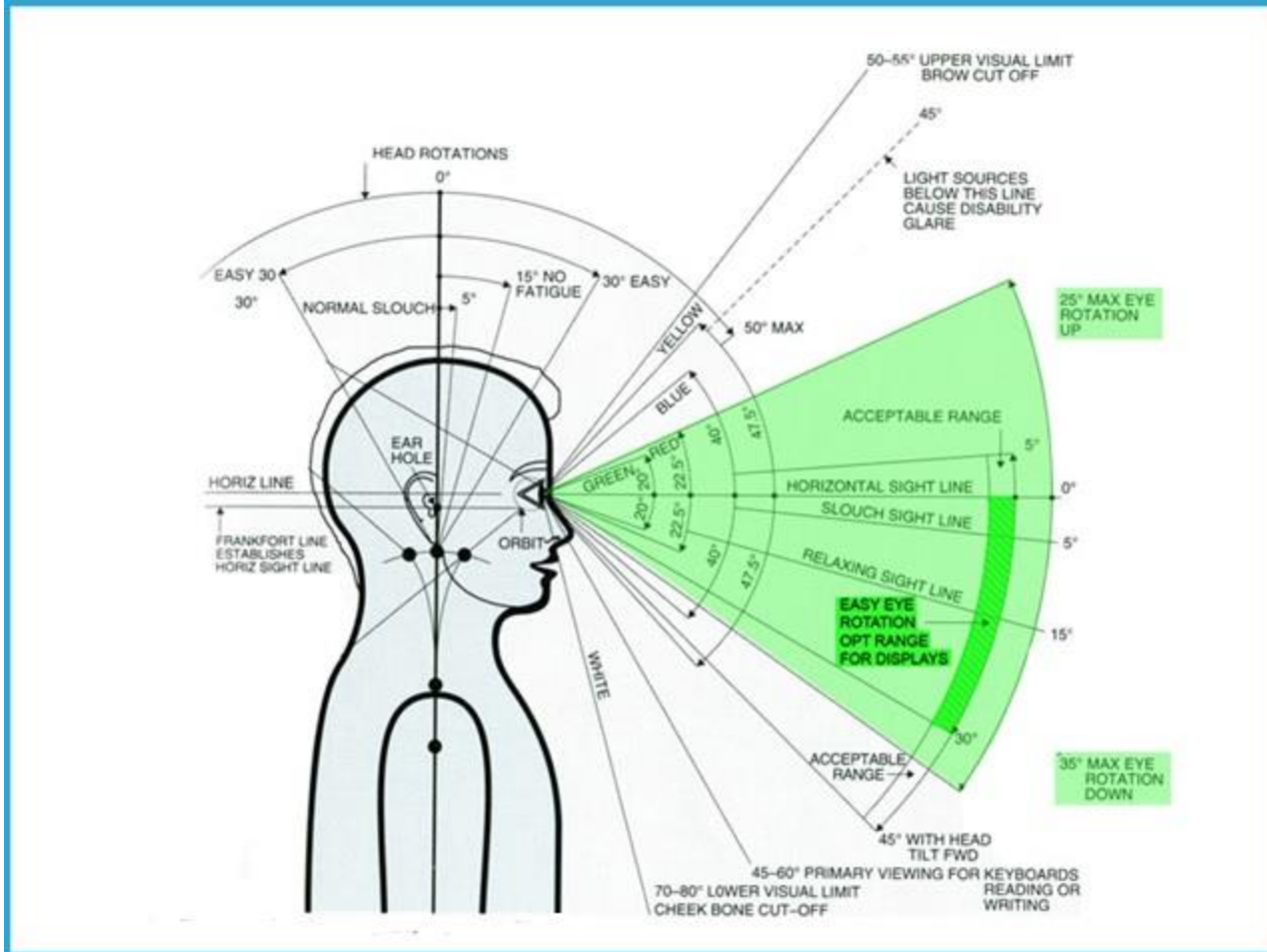

Baş yüksekliği

- En uzun boylu işçinin çalışabilmesi için gerekli alan hazırlanmalıdır
- Görüntü ekranların ve kontrolleri göz seviyesinin altına yerleştirilmelidir. Çünkü çalışanlar aşağıya doğru daha rahat bakabilirler.

Görme alanı mesafesi

Omuz yüksekliği

Kontrol panelleri insanın beli ile omuz arasına yerleştirilmelidir.

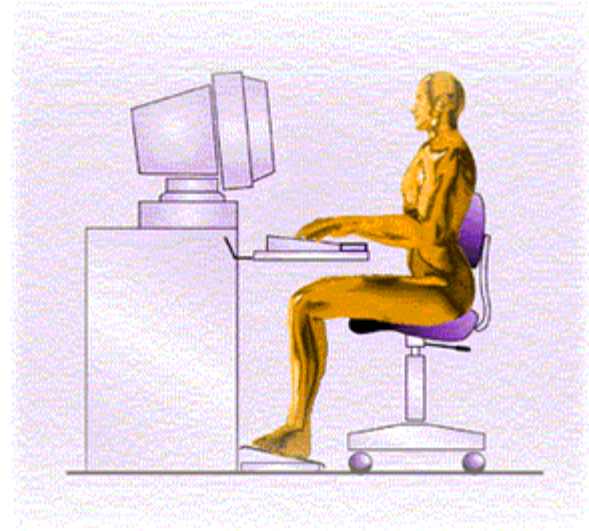
- Sık kullanılan cisimlerin ve malzemelerin omuz seviyesinin üstüde olmamasına dikkat edilmelidir.

Kol uzanma mesafesi

- Malzemeler en kısa kolun yetişebileceği uzaklıkta olmalı ve malzemelere uzanırken eğilme veya bükülme yapılmamalıdır.
- Uzun boylular malzemelere ulaşırken aşağıya doğru eğilmemelidir.
- Malzemeler vücudun ön kısmına yakın olmalıdır.

Dirsek yüksekliği

- Çalışma yüzeyi yüksekliği yapılan işin niteliğine göre ayarlanarak masanın altında veya üstünde olmalıdır.

Ayak uzunluğu

- Sandalye yüksekliği ve çalışma yüzeyi yüksekliği (masa veya tezgah) bacak uzunluğuna göre ayarlanmalıdır.
- Özellikle uzun ayaklılar için rahat hareket edebileceği ve uzanacağı yeterli alan bırakılmalıdır.
- Ayarlanabilir ayak koyma (istirahat) sayesinde ayaklar sarkmaktan kurtulacak ve vücudun pozisyonu kolay değişebilecektir.

El büyüklüğü

- Kullanılan araç gereçler ele tam olarak oturmalıdır. Büyük eller için büyük, küçük eller için küçük malzemeler seçilmelidir.
- Büyük eller için yeterli hareket alanı sağlanmalıdır.

